

**БОЛОВСРОЛ,
ШИНЖЛЭХ УХААНЫ
ЯАМ**

БИЕ ДААН СУРАЛЦАХ ДАСГАЛ АЖЛЫН ДЭВТЭР (Тэгш хамруулах боловсрол)

2021 он

ЦЭГ ХОЛБОХ

Ямар нэг гадаргуу дээр үзүүртэй зүйлээр хатгахад үлдсэн ул мөрийг цэг гэнэ. Цэгүүдийг зураасаар холбож төрөл бүрийн дүрсүүд үүсгэж болно.

Хэрэглэгдэхүүн: Балын харандаа

1 Цэгийг холбон хэвтээ, босоо, налуу зураас зураарай.

Handwriting practice for exercise 1. The first row shows four horizontal dashed lines with two dots at each end, the first being solid blue. Below are four rows of dot grids. Each row contains two boxes: the first with a solid blue line connecting two dots, and the second with a dotted line connecting two dots. The lines connect dots in various orientations: horizontal, vertical, and diagonal.

2 Цэг холбон нуман зураас үүсгэж зураарай.

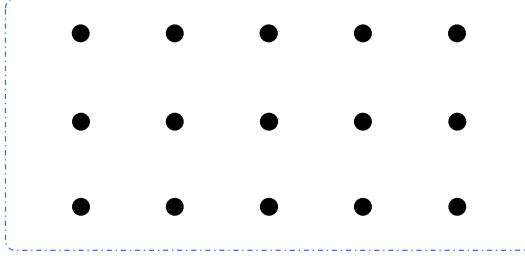
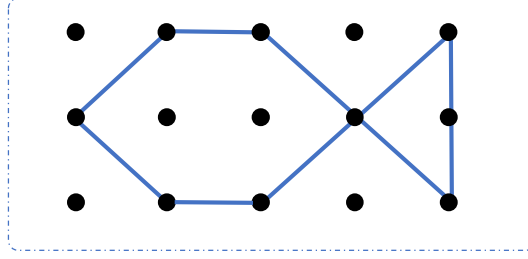
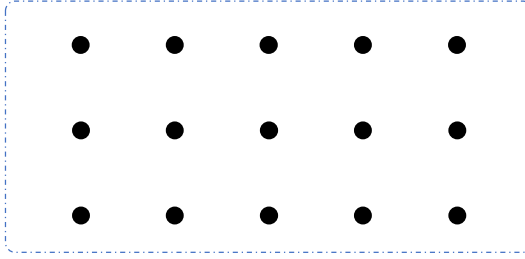
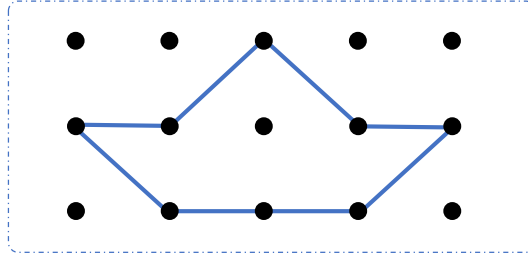
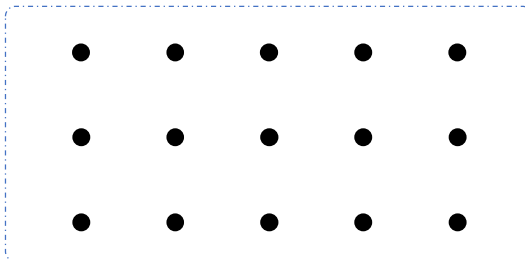
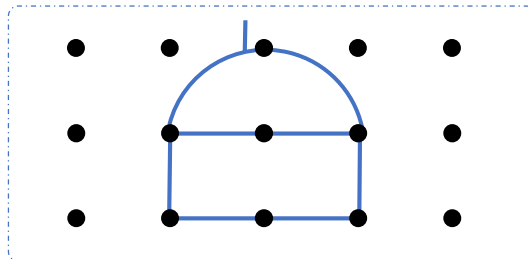
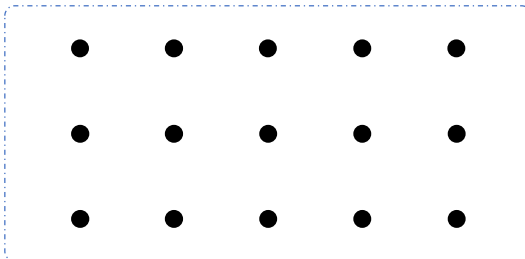
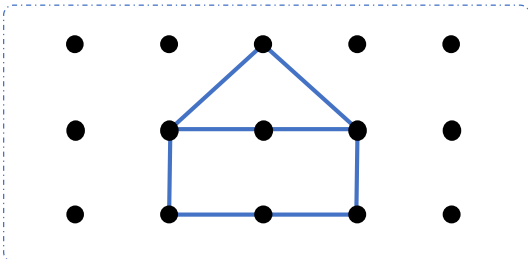
Handwriting practice for exercise 2. The first row shows two curved dashed lines with two dots at each end, the first being solid blue. Below are four rows of dot grids. Each row contains two boxes: the first with a solid blue curved line connecting two dots, and the second with a dotted curved line connecting two dots. The curves are in various shapes, including simple arcs and loops.

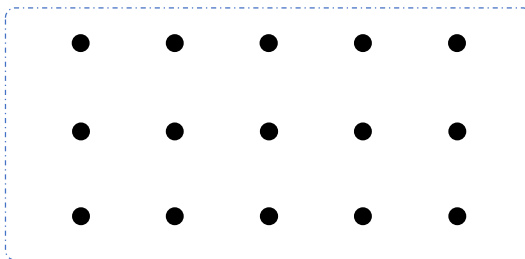
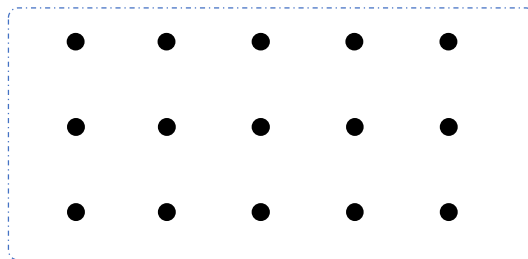
Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

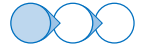
3 Цэгүүдийг холбон байшин, гэр, усан онгоц, загас зураарай.

4 Цэгүүдийг холбон өөрийн бодол төсөөллөөр зураг зураарай.

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

ЗУРААС ТАНИХ

Зураас бол зураг дүрслэлийн гол хэрэглүүрийн нэг. Цэгийн шилжсэн хөдөлгөөнийг зураас гэнэ. Зураас нь урт, богино, өргөн, нарийн, шулуун тахир байж болох бөгөөд хэвтээ, налуу, босоо чиглэлээр зурна.

Хэрэглэгдэхүүн: Балын харандаа, будгийн харандаа

5 **Зураасны төрлүүдийг нэрлэж, амьтдын явсан замыг зураарай.**

Шулуун зураас _____

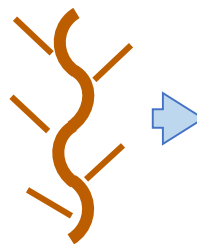
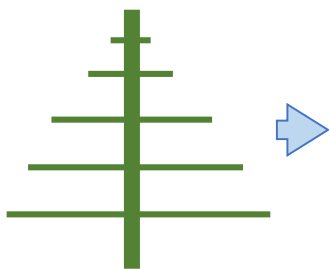
Тахир зураас

Долгион зураас

6 **Шулуун болон долгион зураасаар мод зураарай.**

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

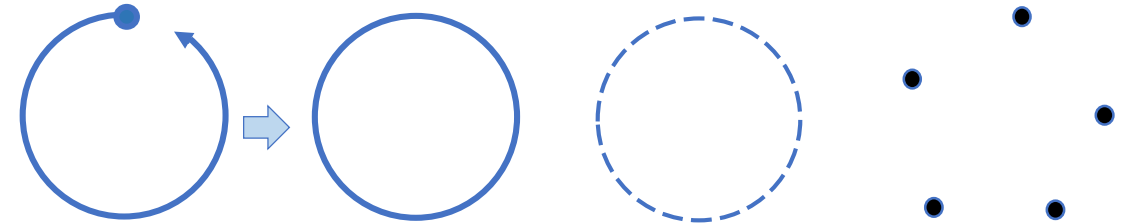
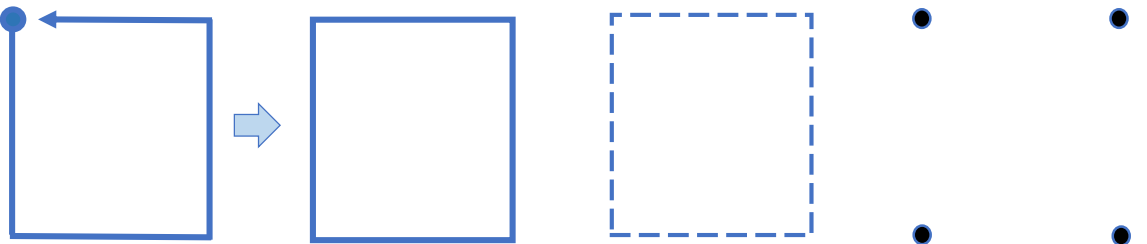
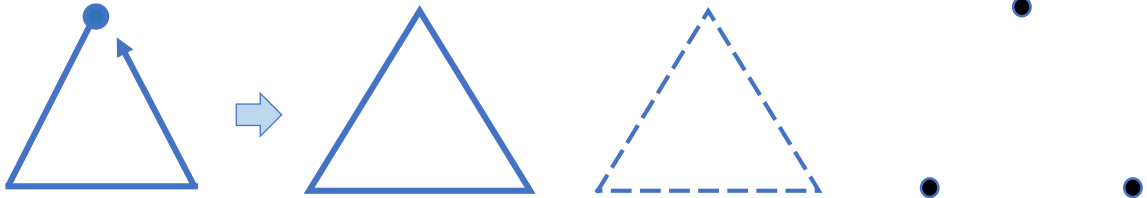
ДҮРС ЗУРАХ

Ертөнцийн бүх юмс янз бүрийн хэлбэр дүрстэй. Хэлбэр дүрс нь геометрийн биетүүдээс бүтсэн байдаг. Гурвалжин, дөрвөлжин, дугуй дүрсүүдийг үндсэн дүрс гэнэ.

Хэрэглэгдэхүүн: Балын харандаа

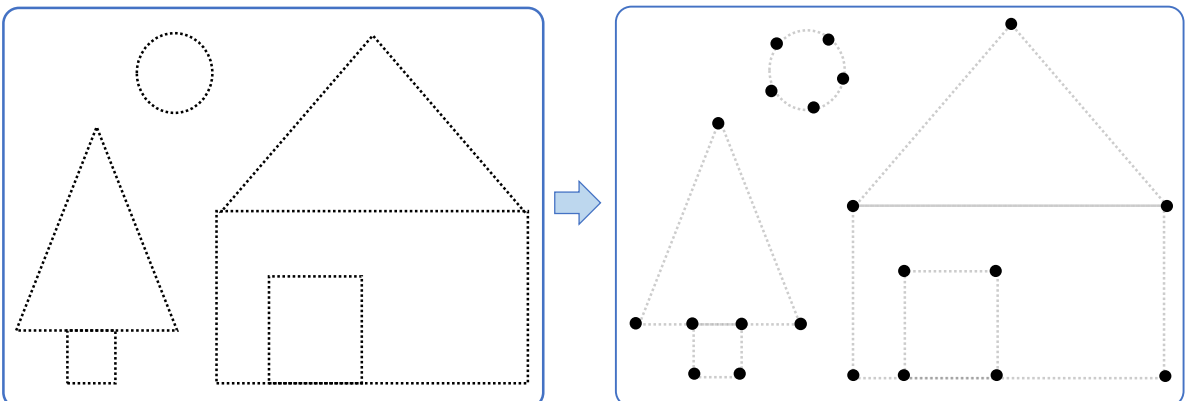
7

Дүрс зурах аргыг ажиглаад, гүйцээж зураарай.

8

Дүрс ашиглан цэгийг холбон дараах зургийг зураарай.

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

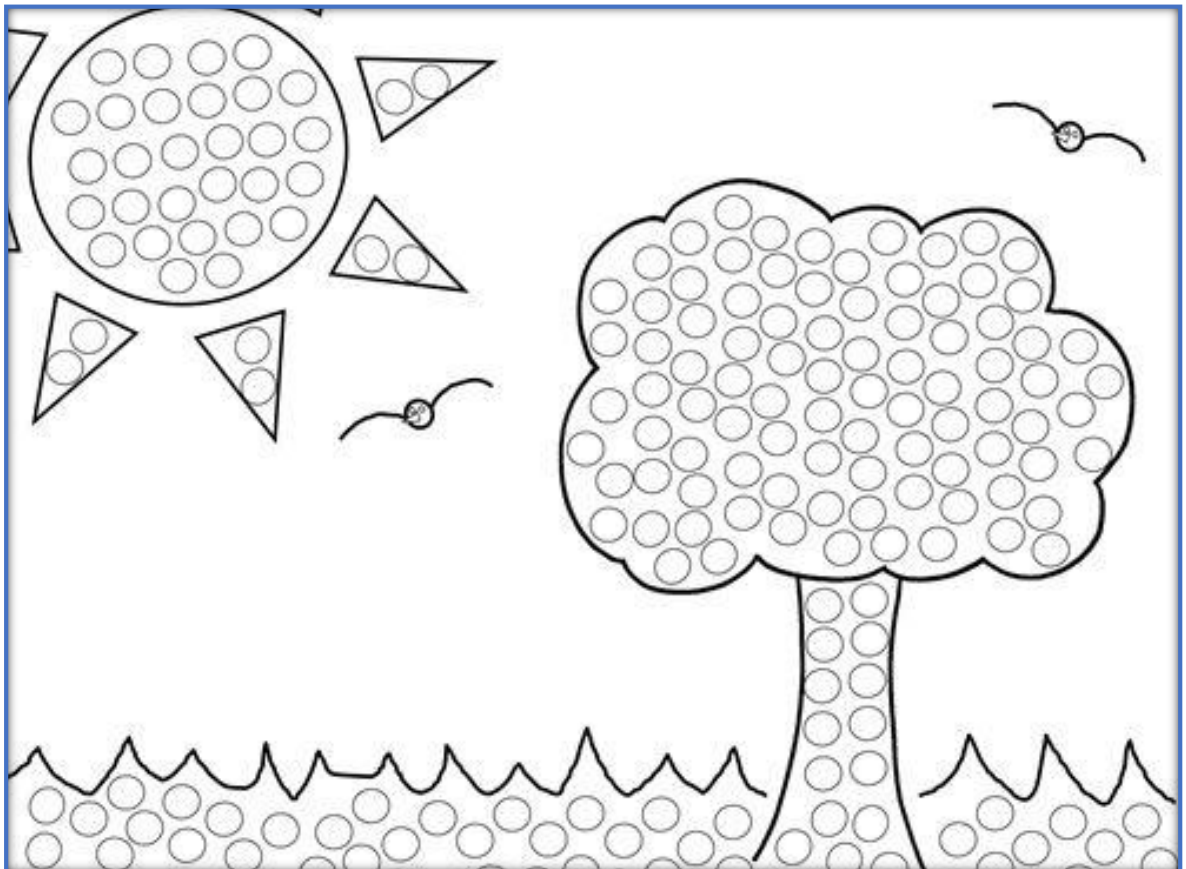
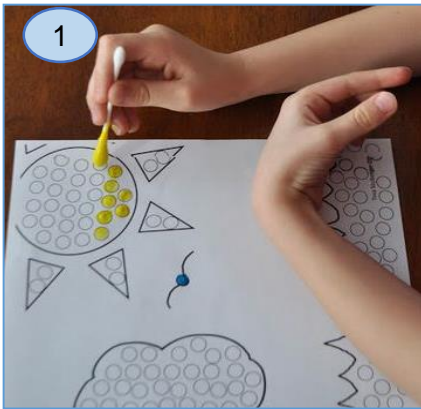
Эхэлсэн: он сар өдөр

ДҮРСИЙГ ТОЛБОЛОН ЗУРАХ

Цэг өөрийн хэмжээ хязгаараас давж томрон харагдахыг толбо гэнэ. Толболох олон арга байдаг. Толбыг усан будаг, бэх, гуашь зэргээр хатгаж, дарж, дусааж үүсгэнэ.

Хэрэглэгдэхүүн: Чих ухагч, гуашь будаг

9 Дараах зургийг толболон зураарай.

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр: Эхэлсэн: он сар өдөр

ТОЛБОЛОН БУДАХ

Зарим амьтад олон янзын толботой байдаг. Тэдгээр амьтадын толбонууд том, жижиг хэмжээтэй бөгөөд олон янзын хэлбэртэй байдаг. Өөрийн мэдэх толботой амьтдаасаа нэрлээрэй.

Хэрэглэгдэхүүн: Чих ухагч, усан будаг (гуашь)

а

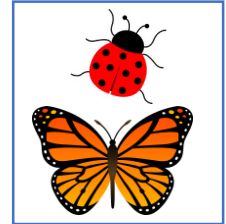
б

в

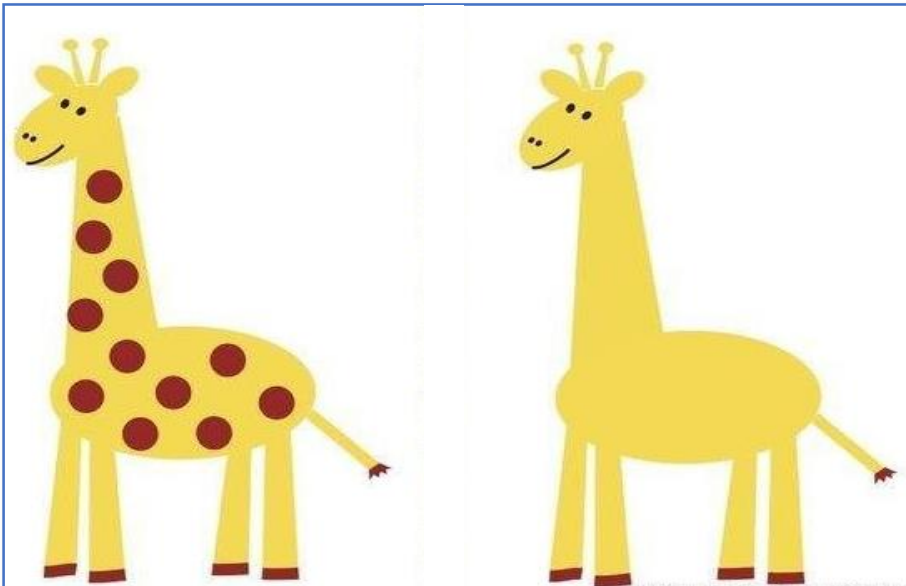
г

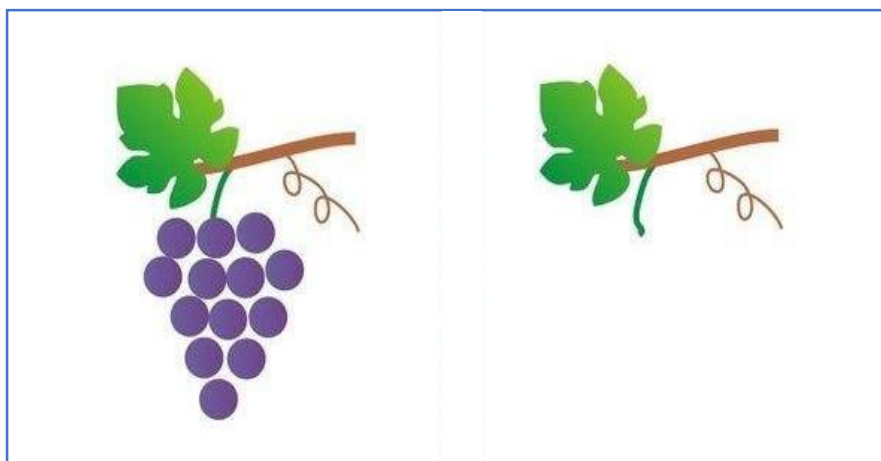
д

10

а. Анаашны зургийг хараад толболон будаарай.

б. Толболох аргаар усан үзэм зураарай.

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

ДАРДАСЛАН ЗУРАХ

Хэрэглэгдэхүүн: Харандаа, усан будаг

а

б

в

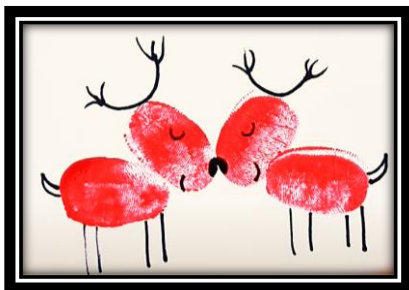
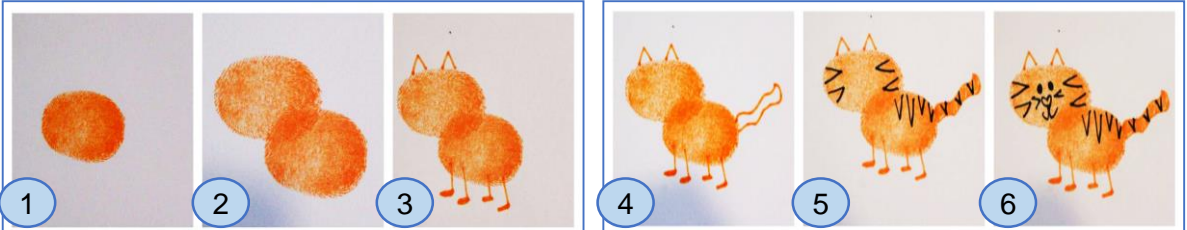
г

д

11

Хурууны өндгөөр дардаслан амьтан зураарай.

1

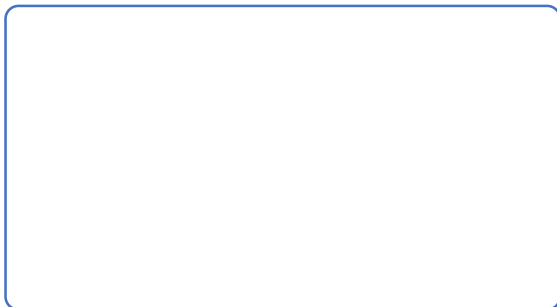

Хурууны өндгөөр буганы бие болон толгойг зурна.

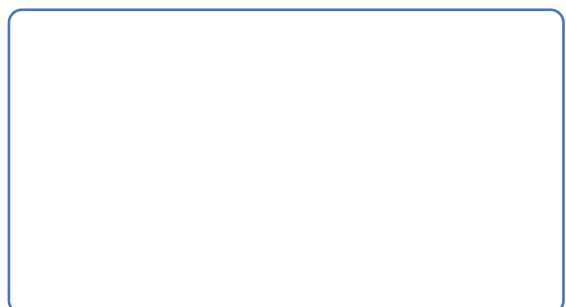
2

Эвэр, сүүл, хөлийг харандаагаар зурна.

Муур зурах

Буга зурах

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

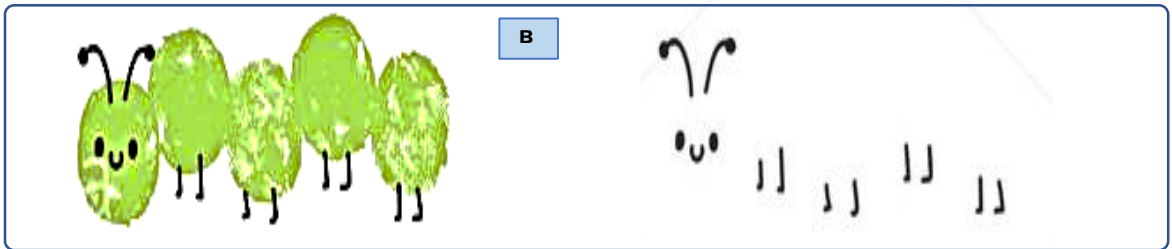
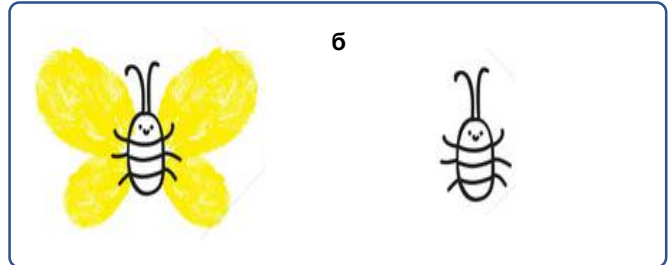
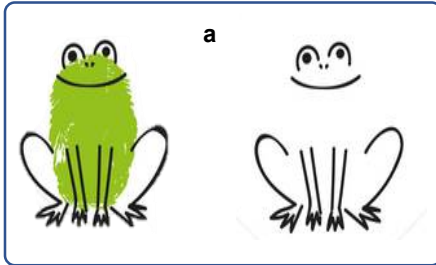
Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

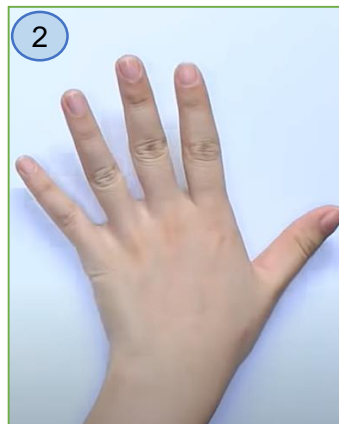
12 Хурууны өндгөөрөө дардаслан зураарай.

13 Гарын алгаар дардаслан тахиа зураарай.

1 Хавтгай дээр гуаш түрхэж, гарын алган дээр наана.

2 Цаасан дээр гарын хуруугаа сарвайлгаж дарахад бэлтгэнэ.

3 Гарын алгаараа ээж тахианы их бие гаргахаар чанга дарна.

4 Хурууны өндгөөр дэгдээхийнүүдийн их биеийг хийнэ.

5 Тахианы залаа, хошуу, хөлийг будаж гаргана.

6 Орчин үүсгэнэ.

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

ТАХИА ДАРДАСЛАН ЗУРАХ – ХАВСРАЛТ ХУУДАС

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

НАМРЫН УЛИРЛЫН ӨНГӨ СЭДВЭЭР ЗУРАГ ЗУРАХ

Намрын улирал нь алтан шаргал өнгөтэй. Намрын улиралд хүмүүс тариа будаа, жимс ногоо, хадлан тэжээлээ хураан авдаг.

Хэрэглэгдэхүүн: Харандаа, өнгийн будаг, усан будаг

14 Намрын улирлын тухай ярилцаарай. .

а

б

15 “Намрын улирлын өнгө” сэдвээр өөрийн төсөөллөөр зураарай.

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

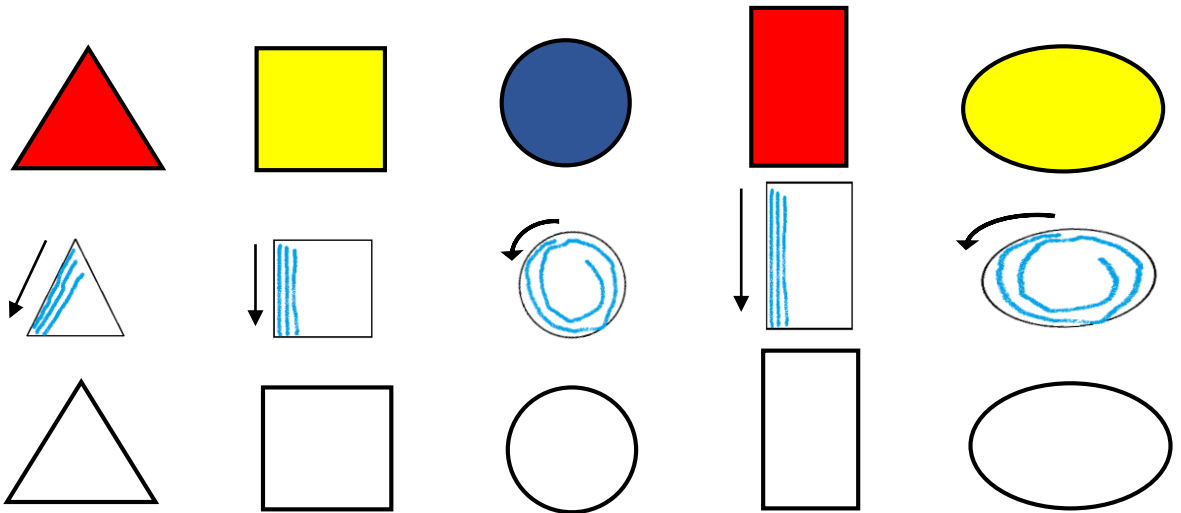

ӨНГӨ ҮҮСГЭЖ БУДАХ

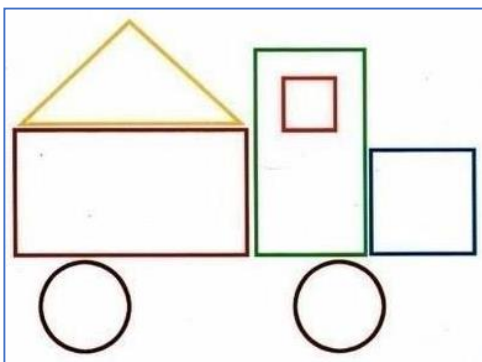
Хүн харааны тусламжтайгаар өнгийг ялгадаг. Улаан, шар, цэнхэр өнгийг үндсэн өнгө, үндсэн өнгүүдээс үүссэн өнгийг завсрын өнгө, завсрын өнгөнүүдээс үүссэн өнгийг үүсмэл өнгө гэж нэрлэнэ.

Хэрэглэгдэхүүн: Балын харандаа, олон өнгийн будгийн харандаа

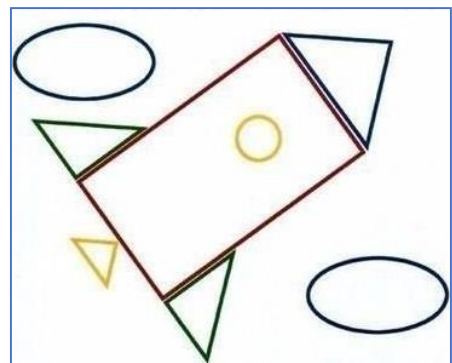
16 Үндсэн дүрсүүдийг будгийн харандаагаар дүүргэж будаарай.

17 Дараах ачаатай машин, пуужинд орсон дүрсүүдийг будаж, нэрлээрэй.

а

б

18 Үндсэн өнгийг хооронд нь хольж, завсрын өнгө гаргаарай.

ӨНГӨ ТАНЬЖ ЯЛГАН БУДАХ

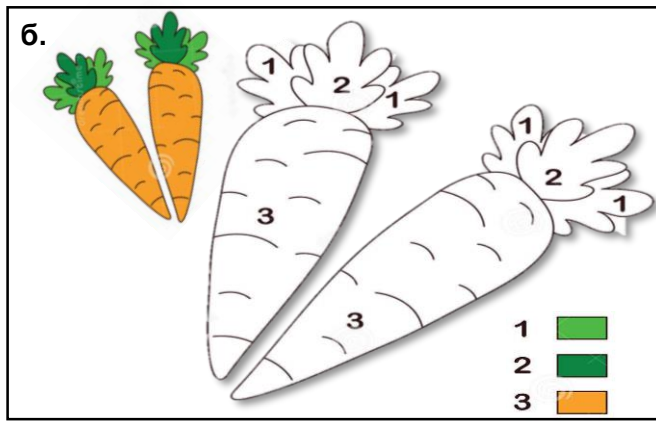
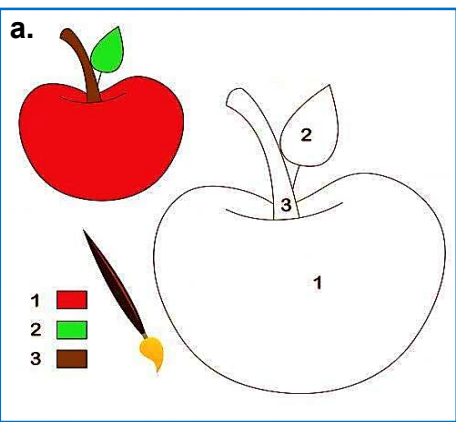
Будаж сурах нь анхаарал төвлөрүүлэх чадварыг хөгжүүлдэг. Зургийг будахдаа хүрээ зураасыг давуулахгүйгээр таглан будна. Тиймээс эхлээд хүрээ зураасаа тодруулан зурж, будах талбайг таглан будна.

Хэрэглэгдэхүүн: Өнгийн будаг

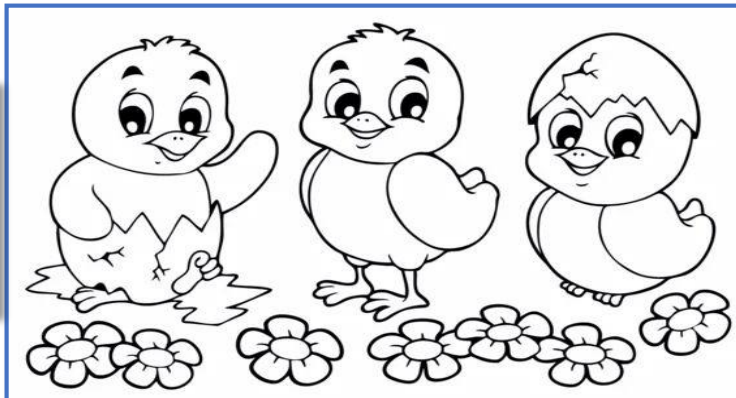
19 Дараах зургийг өнгө ялган будаарай.

20 Жимс, хүнсний ногоог тохирох өнгөөр будаарай.

21 Дэгдээхийг дуурайлган будаарай.

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

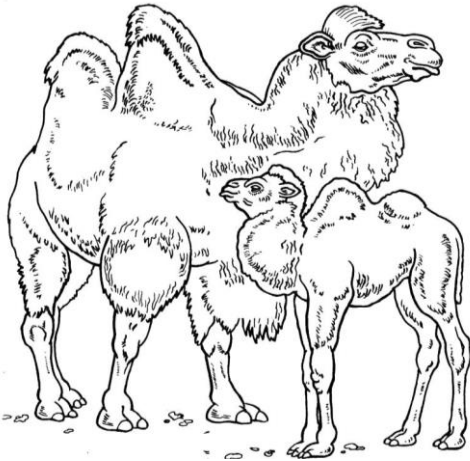
Эхэлсэн: он сар өдөр

ӨӨРИЙН ТӨСӨӨЛЛӨӨР ӨНГӨ ЯЛГАН БУДАХ

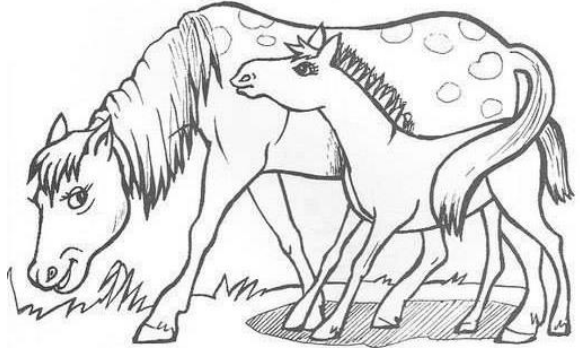
Хүүхдүүдээ! Та нар таван хошуу малын өнгө зүсний талаар хэрхэн мэдэх вэ?

Хэрэглэгдэхүүн: Өнгийн харандаа, усан будаг

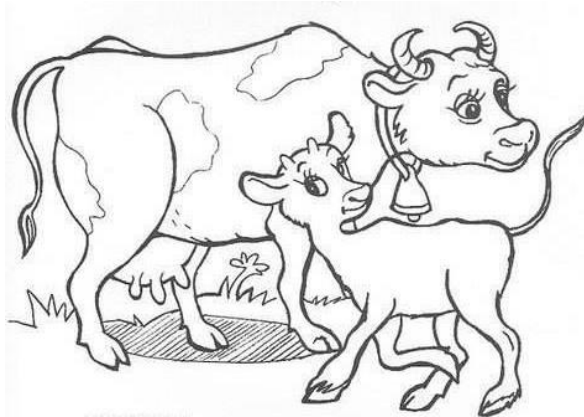
22 Таван хошуу малыг нэрлэж, өөрийн төсөөллөөр өнгө ялган будаарай.

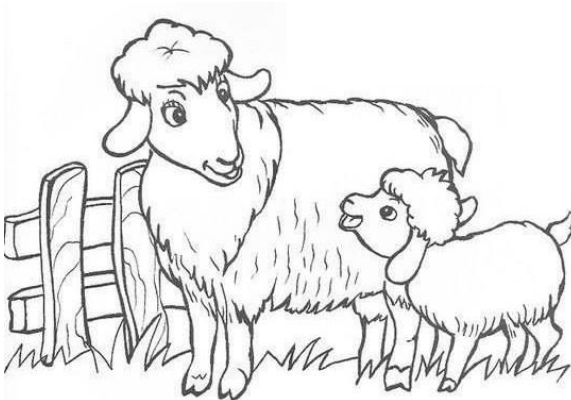
а

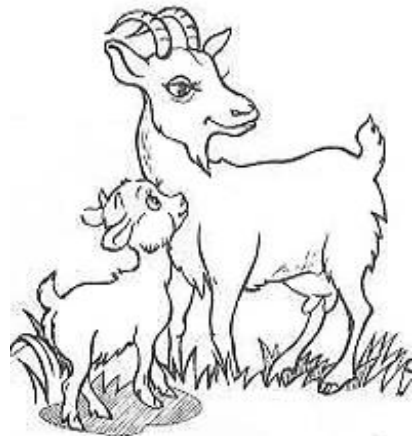
б

в

г

д

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

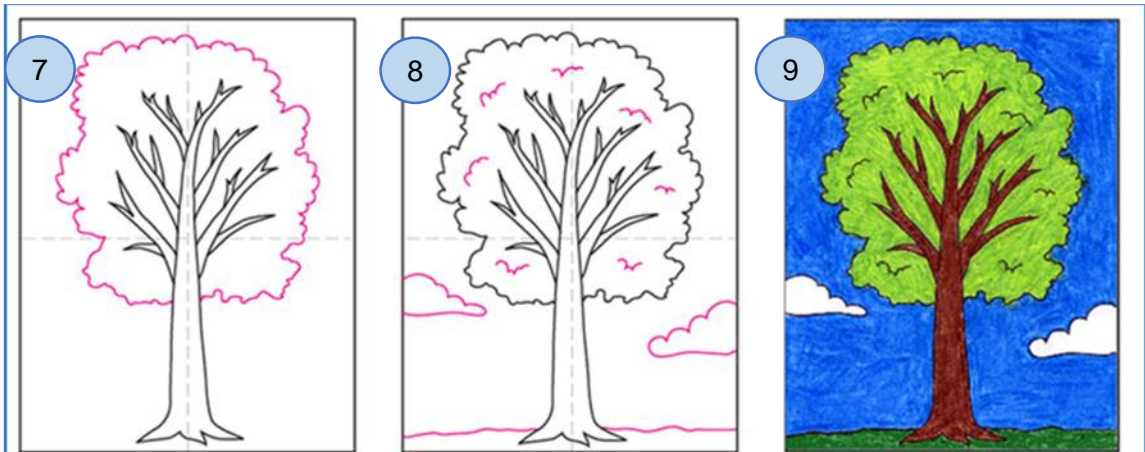
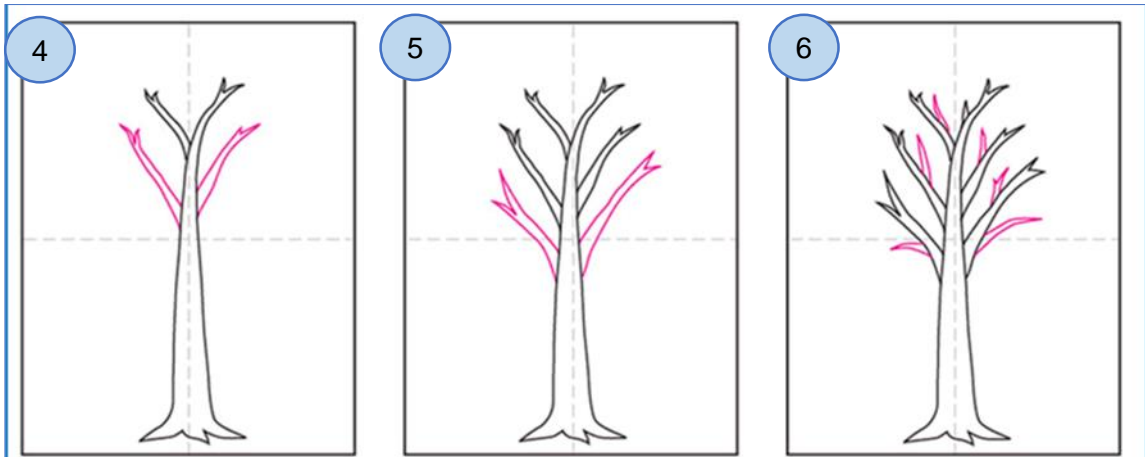
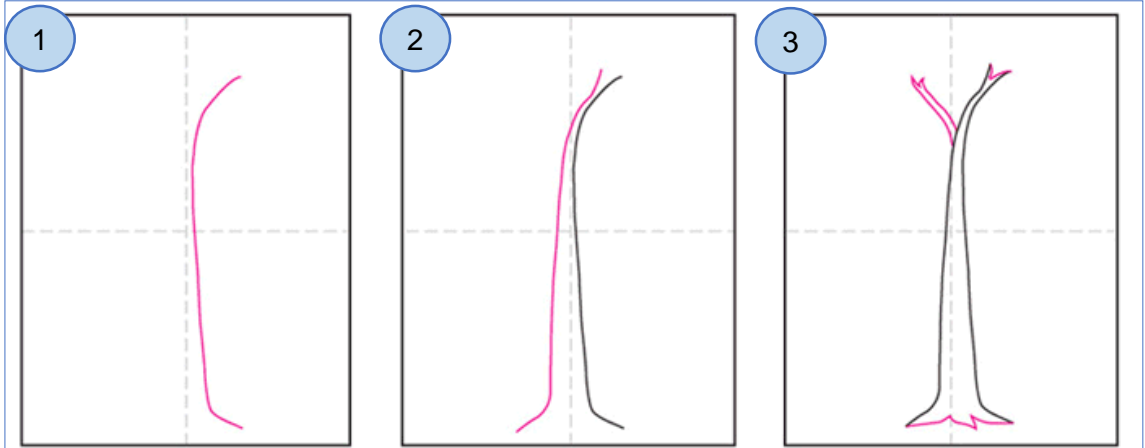
МОД ЗУРЖ БУДАХ

Мод нь үндэс, их бие, салаа мөчиртэй. Мод нь байгалийн агаарыг цэвэршүүлэх чухал ач холбогдолтой юм.

Хэрэглэгдэхүүн: Харандаа, өнгийн харандаа, өнгийн будаг

23

Дараах аргачлалын дагуу мод зурж, будаарай.

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

МОД ЗУРЖ БУДАХ – ХАВСРАЛТ ХУУДАС

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

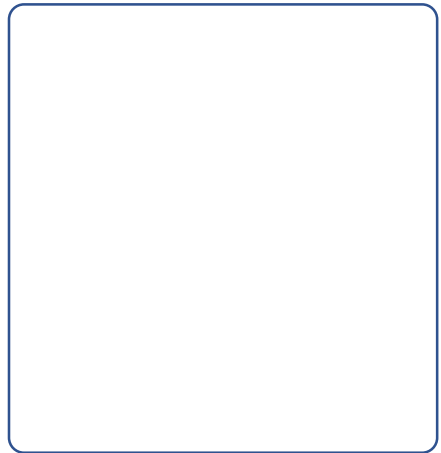
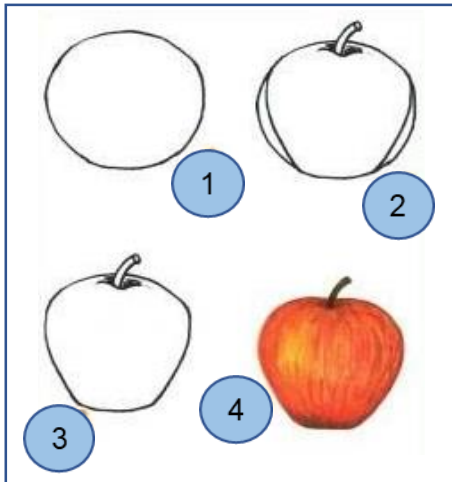
ЖИМС СОНГОЖ, ЗУРЖ БУДАХ

Аливаа зураг, дүрс зурахыг дараах жимс зурах аргачлалаар төлөөлүүлэн авч үзье.

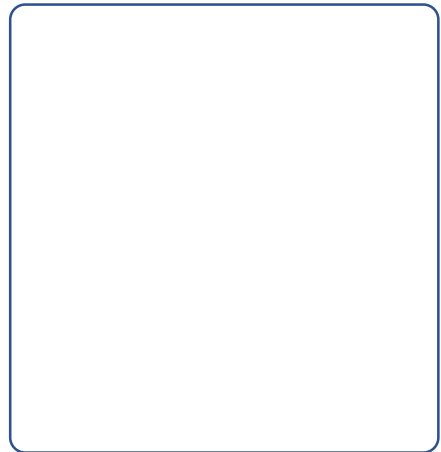
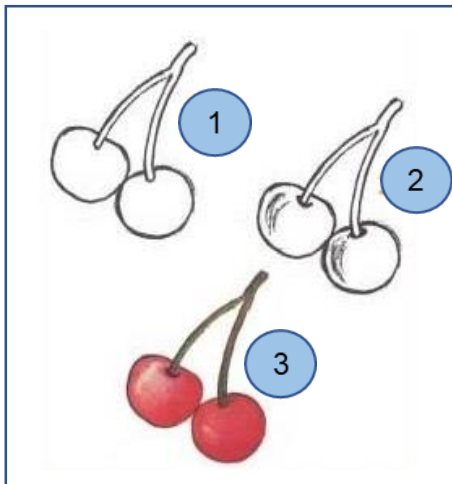
Хэрэглэгдэхүүн: Балын харандаа, өнгийн будаг

24 Жимснүүдийг зааврын дагуу томоор зурж будаарай.

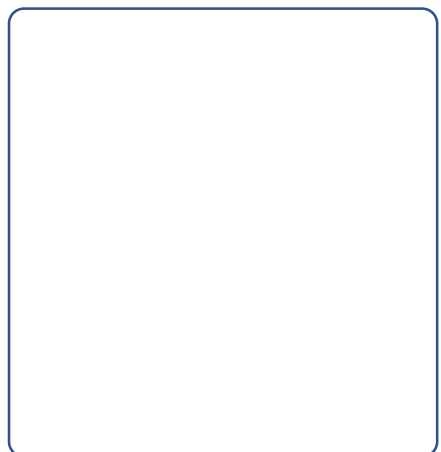
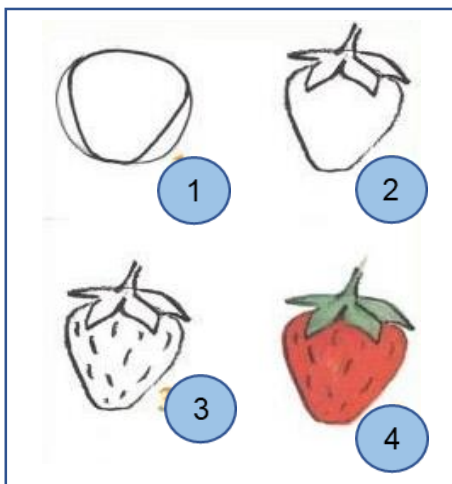
а.

б.

в.

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

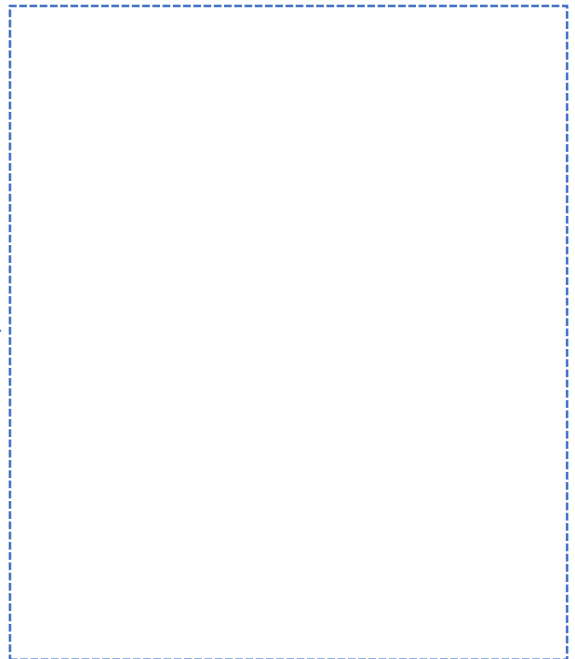
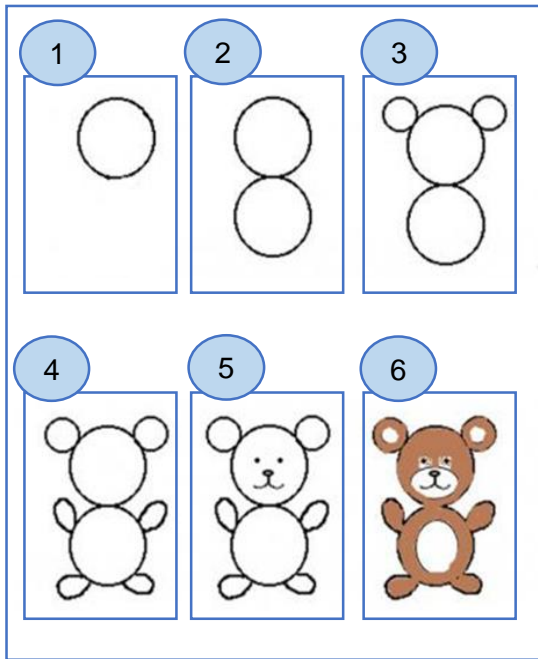
Эхэлсэн: он сар өдөр

АМЬТАН ЗУРЖ БУДАХ

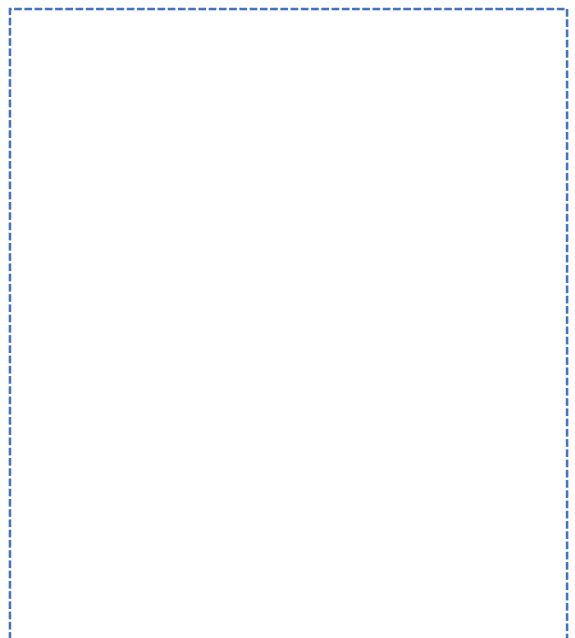
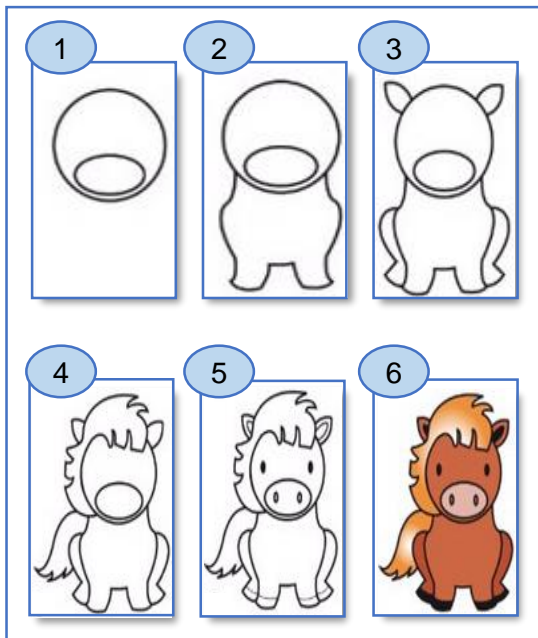
Дараах бамбарууш, морь зурах аргачлалаар амьтан зурахыг төлөөлүүлэн авч үзье.

Хэрэглэгдэхүүн: Балын харандаа, өнгийн будаг

25 Дараах зааврын дагуу бамбарууш зурж, будаарай.

а

б

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг зурах, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

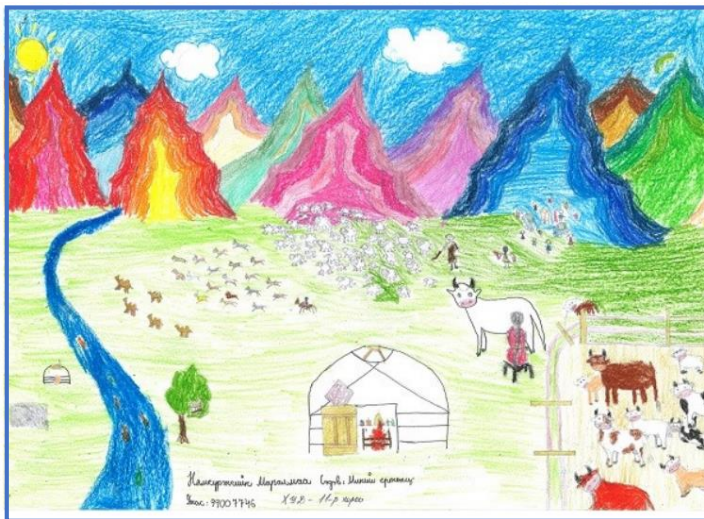
СУРАГЧДЫН БҮТЭЭЛЭЭС САНАА АВЧ СЭДЭВТ ЗУРАГ ЗУРАХ

Хүн орчин хичээлийн “Миний гэр бүл”, “Манай сургууль”, “Миний нутаг”, “Байгаль”, “Манай дэлхий”, “Улирал” зэрэг агуулгатай залгамж холбоотой сэдэвт зургийг сонгож зурах.

Хэрэглэгдэхүүн: Харандаа, өнгийн будаг, усан будаг

26

Сурагчдын бүтээлээс санаа авч өөрийн төсөөллөөр сэдэвт зураг зураарай.

Н. Маралмаа, нас 10. Миний ертөнц, 21x29, цаас, балын харандаа

Н. Энх-Эрдэнэ, нас 10. “Ээждээ”

Тусгай сургуулийн сурагчдын бүтээлүүд

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг бүтээх, чимэглэх

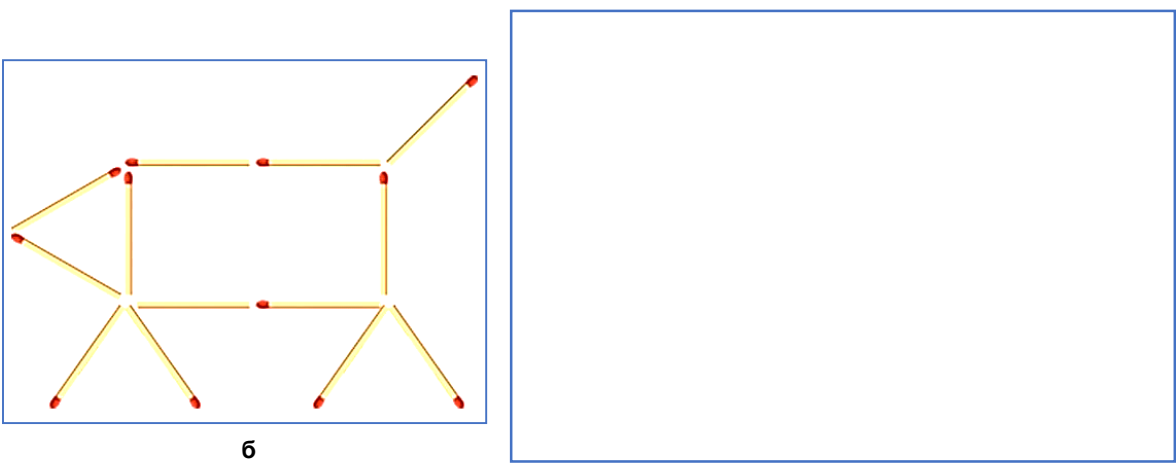
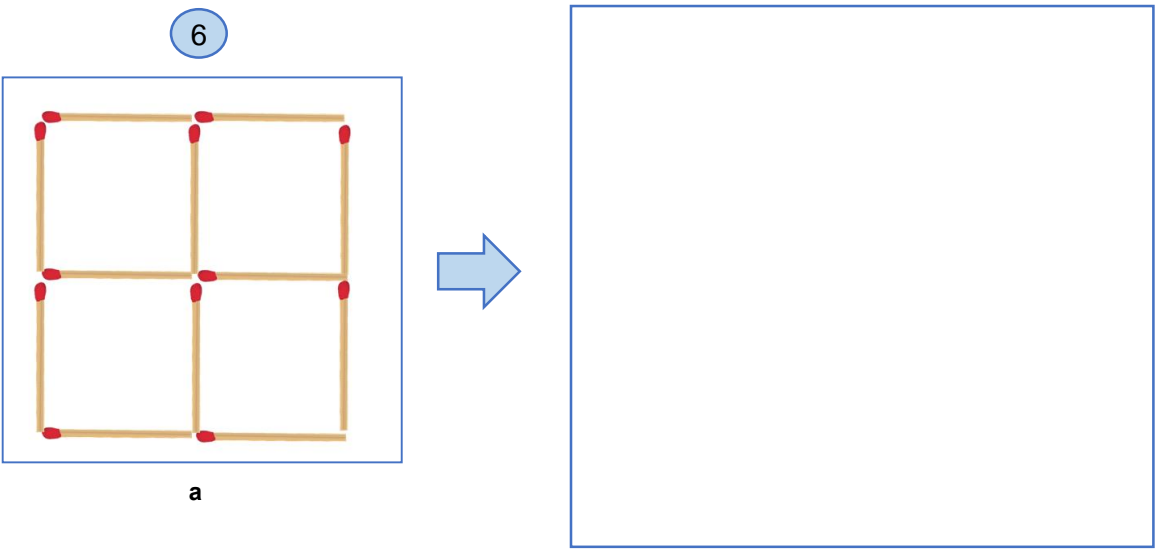
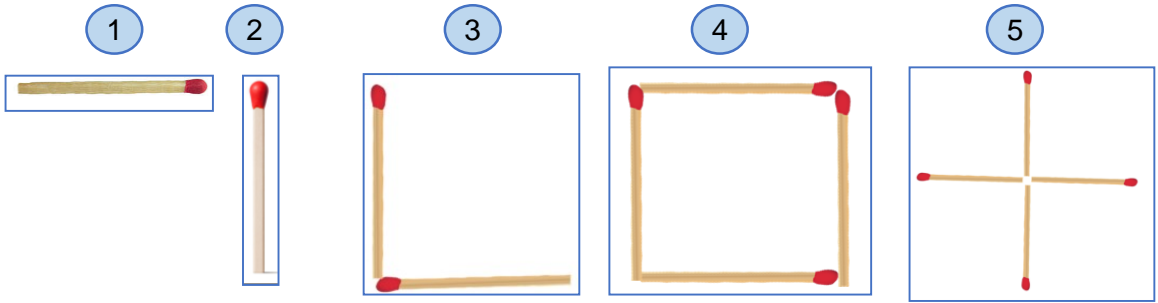

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

БҮРИЙН МАТЕРИАЛААР ДҮРС, БИЕТ БҮТЭЭЖ ЧИМЭГЛЭХ
Шүдэнзний модоор төрөл бүрийн зүйл хийж бүтээх нь сурагчийн чөлөөт сэтгэлгээг хөгжүүлэх чухал ач холбогдолтой.
Хэрэглэгдэхүүн: Шүдэнзний мод

27 Шүдэнзний модыг ашиглан дараах дүрсийг бүтээгээрэй.

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг бүтээх, чимэглэх

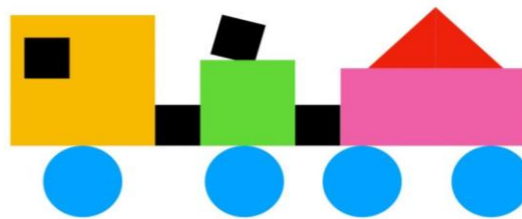
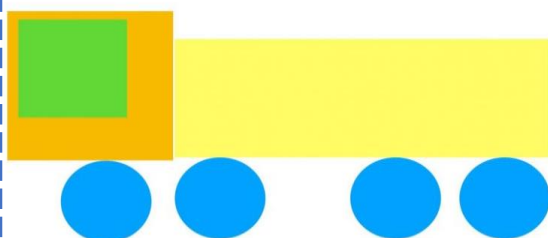
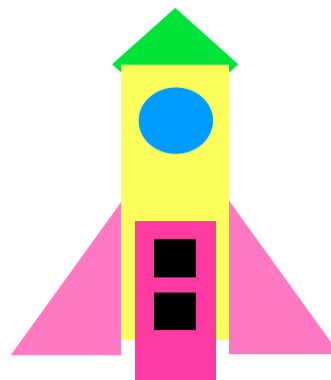
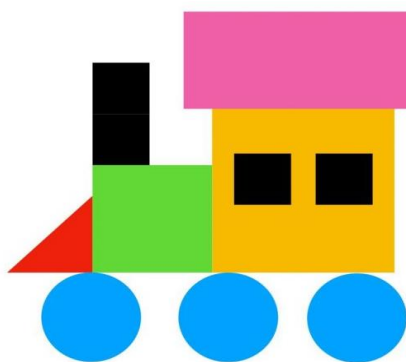
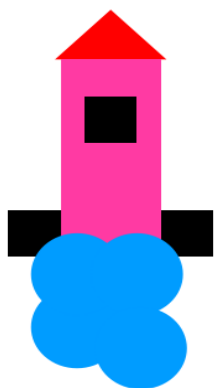
Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

ДҮРСИЙГ ХАЙЧИЛЖ НААХ АРГААР ТЕХНИКИЙН ЗАГВАР БҮТЭЭХ
Хэрэглэгдэхүүн: Хайч, цаасны цавуу

28

Дараах техникийн загваруудаас санаа авч өөрийн төсөөллөөр техникийн загвараа хийж бүтээгээрэй.

Энэ бол миний бүтээсэн

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг бүтээх, чимэглэх

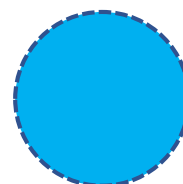
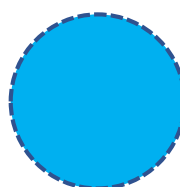
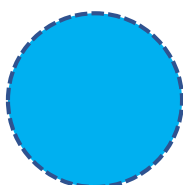
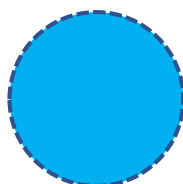

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

ТЕХНИКИЙН ЗАГВАР БҮТЭЭХ-ХАВСРАЛТ ХУУДАС

Дүрсүүдийг тасархай зураасны дагуу хайчлаарай.

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг бүтээх, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

НАВЧААР АМЬТНЫ ДҮРС БҮТЭЭХ

Навч нь олон хэлбэр дүрстэй. Намрын улиралд модны навч шарлан унадаг. Өнгө алагласан намрын навч түүж, зурах, урлахад янз бүрээр ашиглаж болно. Та нар шарлаж унасан навчаар хийсэн амьтдыг дуурайлган хийгээрэй.

Хэрэглэгдэхүүн: Навч, модны мөчир, цавуу

а

б

в

г

29 Навч өрж наах аргаар зааврын дагуу шувуу урлацгаая.

1

2

3

4

5

Навчаар урласан миний бүтээл

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг бүтээх, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨН СЭДВЭЭР ДҮРСИЙГ ЗОХИОМЖЛОН НААХ

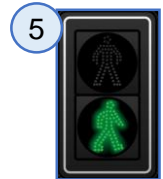
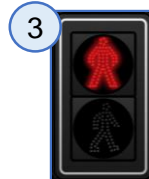
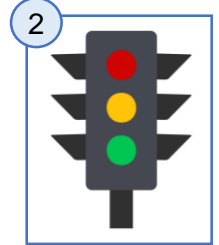
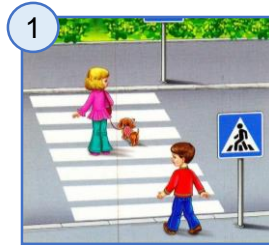
30 Хүүхдүүд ээ! “Замын хөдөлгөөн” сэдвээр ярилцан дараах асуултад хариулаарай.

1. Явган хүний гарц ямар өнгийн зураастай байдаг вэ?
2. Гэрлэн дохио хэдэн өнгөтэй вэ?
3. Доорх зураг дээрх үйл явдлуудыг ажиглаад ярилцаарай

31 Зураг ба тайлбарыг зөв харгалзуулан холбоорой.

- а. Зам хөндлөн гарч болно.
- б. Зам хөндлөн гарч болохгүй.
- в. Явган хүний гарцаар гарах тэмдэг.
- г. Явган хүний гарцаар гарч байна.
- д. Гэрлэн дохио

32 Бие даан “Гэрлэн дохио” хийж тоглоорой.

Хэрэглэгдэхүүн: Цаасны цавуу, өнгийн цаас, хайч, гар чийдэн, кардон цаас

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

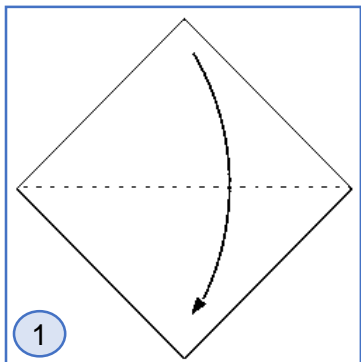

ЦААС НУГАЛЖ БИЕТ ЗАГВАР БҮТЭЭХ

Цаас нь олон өнгөтэй, зурж, будаж, нугалж наахад тохиромжтой. Цаасаар урлан бүтээх нь сурагчийн бүтээлч сэтгэлгээг хөгжүүлэх давуу талтай.

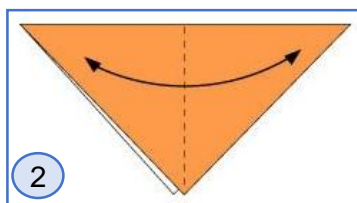
Хэрэглэгдэхүүн: Өнгийн цаас, шугам, харандаа, цавуу

33 Цаасан нугалаагаар “Гөлөгний толгой” хийж сурцгаая.

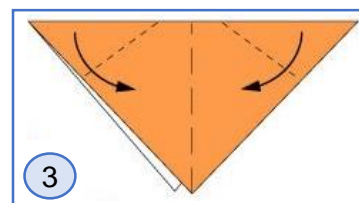
1

Ам дөрвөлжин цаасыг тасархай зураасны дагуу доошоо гурвалжин хэлбэртэй нугална.

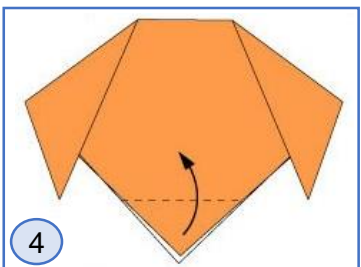
2

Тасархай зураасны дагуу нугалаад буцаад тэнийлгэнэ.

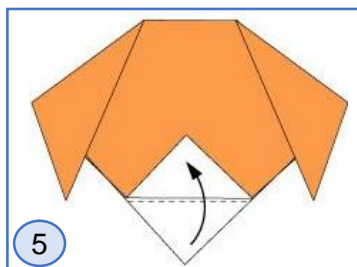
3

Тасархай зураасны дагуу доош нугалаад чих хийнэ.

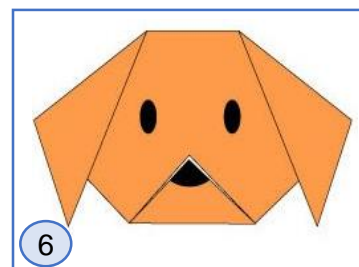
4

Доод үзүүрээс нь дээшээ нугална.

5

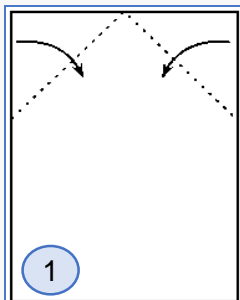
Доод үзүүрээс нь дээшээ нугална.

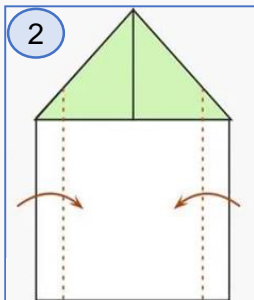
6

Хамар болон нүдийг нь будна.

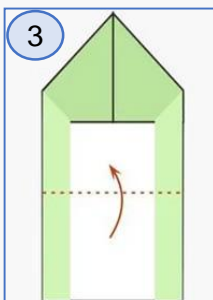
34 Цаасан нугалаагаар “Дугтуй” хийж сурцгаая.

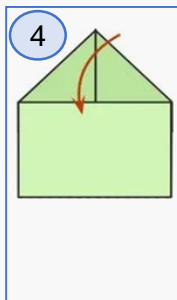
1

2

3

4

5

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг бүтээх, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

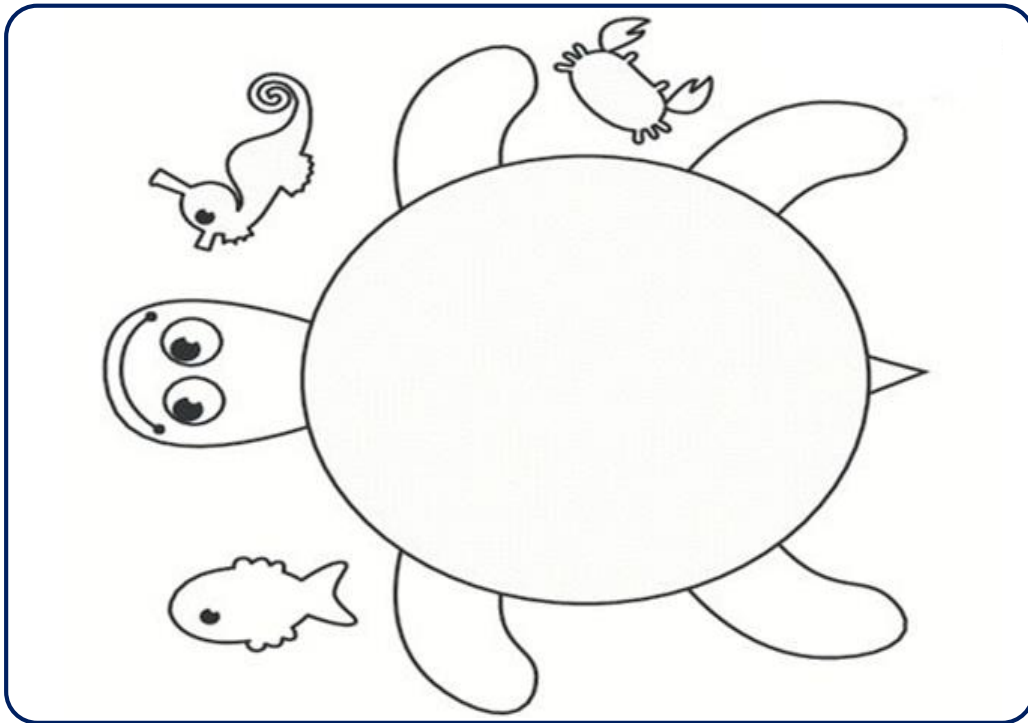
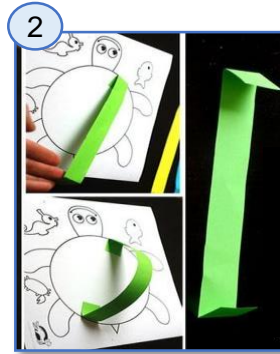
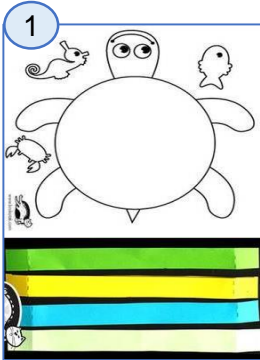
ЦААСЫГ ХУЙЛАХ АРГААР БҮТЭЭЛ ХИЙХ

Цаасыг модноос гаргаж авдаг. Цаасыг бичгийн, сонины, өнгийн гэх мэтээр ангилдаг. Нугалах, урах, хайчлах, наах зэргээр бүтээл хийнэ.

Хэрэгдэгдэхүүн: Өнгийн цаас, хайч, харандаа, шугам

35

Зааврын дагуу гүйцэтгэж “Яст мэлхий” урлаарай.

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

ЦААСААР МОД БҮТЭЭЖ ЧИМЭГЛЭХ

Хэрэглэгдэхүүн: Хэрэглэж дууссан ариун цэврийн цаасны гол, өнгийн цаас, хайч, цавуу

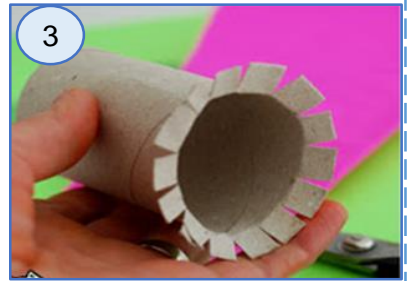
36 Цэцэгт мод хийж сурцгаая.

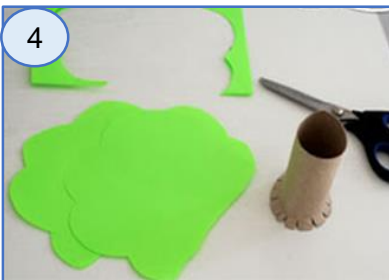
1 Ариун цэврийн цаасны гол, ягаан ба ногоон өнгийн цаас, хайч, цавуу бэлтгэнэ.

2 Гол цаасны нэг захыг нь зурагт заасны дагуу 1см орчим хайчилна.

3 Хайчилсан хэсгээ нугалж суурь хийнэ.

4 Ногоон өнгийн цаасаар модны дээд хэсгийг хайчилж 2 ширхэг хийнэ.

5 Хайчилсан хэсгээ зурагт үзүүлсний дагуу гол цаастай холбож наана.

6 Ягаан өнгийн цаасыг жижигхэн хэмжээтэй хайчлаад базаад наана.

7

Цэцэгт мод бэлэн боллоо.

БАРИМЛЫН ШАВАРТАЙ АЖИЛЛАХ

Баримлын шавар нь удаан хатдаг, хурдан хатдаг гэсэн хоёр төрөл байдаг. Сүүлийн үед Америк, Солонгос, Хятад улсад үйлдвэрлэсэн баримлын шаврыг өргөн хэрэглэх болжээ. Ийм баримлын шавар удаан хугацаагаар ил байлгавал хурдан хатдаг. Байнга гялгар уутанд нь хадгалах нь чухал. Энэ шавар амархан зөөлөрч, баримал барихад тохиомжтой. Гарт наалдахгүй, элдэв үнэргүй.

а

б

37

а. Доорх зурагт аль нойтон сальфетка, баримлын хуванцар хутга, дэвсгэр вэ?

б. Баримлын шавартай ажиллахад нойтон сальфетка, баримлын хуванцар хутга, дэвсгэрийг ямар зориулалтаар ашигладаг вэ?

38

Доорх зурагт баримлын шаврыг ямар аргаар боловсруулж байна вэ? Зураг ба тайлбарыг зөв харгалзуулан холбоорой.

1. Баримлын шаврыг гараар базаж зөөлрүүлж байна.

А.

2. Баримлын шаврыг бөөрөнхийлж байна.

Б.

3. Баримлын шаврыг цувиж байна.

В.

4. Баримлын шаврыг хавтгайлж байна.

Г.

5. Баримлын шаврыг хэрчиж байна.

Д.

39 А. Алим, Гадил /банана/ жимсний баримал хийхэд баримлын шаврыг ямар аргаар боловсруулсныг нэрлээрэй.

Б. Алим, Гадил /банана/ жимсний зургийг харьцуулан ажиглаж, аль нь бөөрөнхий, хавтгай, гонзгой хэлбэртэй болохыг зураг дээр заагаарай.

В. Баримлын шаврыг хоёр гарын алганы хооронд өнхрүүлж бөөрөнхийлэх, цувих аргын аль нь цэцэг, алим, гадил жимс хийхэд ашиглах вэ?

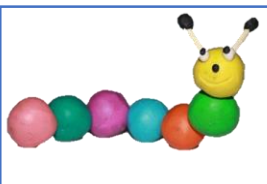

БАРИМЛЫН ШАВРААР БӨӨРӨНХИЙ ХЭЛБЭРТЭЙ ЖИМС, ХҮНСНИЙ НОГОО, АМЬТАН УРЛАХ

Баримлын шавраас таслан авч хурууны өндөгний завсар, гарын алганы завсар хооронд өнхрүүлж бөөрөнхийлнэ. Ижил хэмжээтэй бөөрөнхий дүрсийг олон хийхдээ эхлээд баримлын шавраа гарын хоёр алганы хооронд хавсарч цувина. Дараа нь ижил хэмжээр баримлын хутгаар хэрчиж таслана. Төгсгөлд нь бөөрөнхийлнэ.

40 Цэцэг, жимс, амьтнаас сонгож урлаарай.

а

б

в

г

д

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг бүтээх, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

БАРИМЛЫН ШАВРААР ХАГАС ТОВГОР БАРИМАЛ БАРИХ

Хагас товгор баримлыг барихдаа ихэвчлэн баримлын шавраа хавтгайлж хийх зүйлийнхээ хэлбэрийг гаргах, тусгай хэвэнд баримлын шавраа дүүргэж хэвлэх /в/ аргыг ашигладаг. Баримлын шаврыг цаасны цавууны гэр, хуванцар сав ашиглан хавтгайлна. Бөөрөнхийлсэн баримлын шаврыг гарынхаа эрхий хуруу /а/, алгаар дарж /б/ хавтгайлна.

а

б

в

41

Баримлын шаврыг хавтгайлан хэвлэх аргаар хагас товгор дүрс бүтээгээрэй.

1
Баримлын шавраа зөөлрүүлээд хавтгайлна.

2
Янз бүрийн дүрстэй хэв дарна.

3
Нүд, далавчийг нь зурж тодруулна..

4
Хагас товгор аргаар шувуу бэлэн боллоо.

42

Баримлын шаврыг хавтгайлах аргаар бие даан цэцэг урлаарай.

Цэцэг нь иш, дэлбээ, дохиур зэрэг бүтэцтэй. Цэцгийн дохиур нь дэлбээний голд байрладаг. Цэцгийн фото зураг /а/, баримлын шавраар хийсэн /б/ зургийг харьцуулан ажиглаж, дэлбээ ба дохиурыг заагаарай.

Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

а

б

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг бүтээх, чимэглэх

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

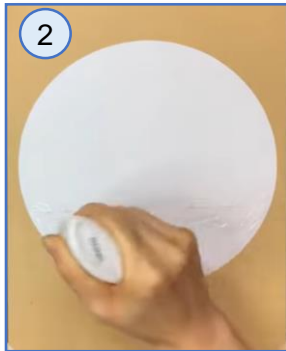
НАВЧ БОЛОН БАРИМЛЫН ШАВАР АШИГЛАН БҮТЭЭЛ ХИЙХ

Хэрэглэгдэхүүн: Цаасны цавуу, хар өнгийн харандаа, баримлын шавар, навч, мөчир

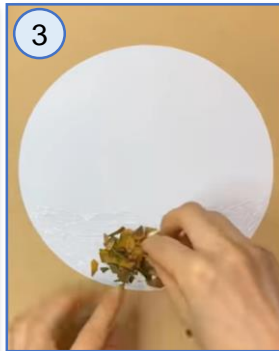
43 Навч, баримлын шавар ашиглан шоргоолж бүтээцгээ.

1 Унасан навчийг
базаж жижиг болгоно.

2 Цаасны доод хэсэгт
цавуу түрхэнэ.

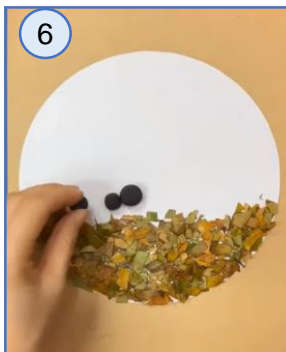
3 Цавуудсан хэсэгтээ
навчаа тарааж наана.

4 Навчаа цаасны доод
хэсэгтээ дүүргэж
наана.

5 Баримлын шаврыг
бөөрөнхийлж шоргоолжны
толгойг хийнэ.

6 Шоргоолжны
биеийг хийнэ.

7 Шоргоолжны нүдийг
хийж, эвэр, хөл зурна.

8 Модны жижиг
мөчрийг босгож
наана.

Дууссан:сарөдөр

9 Мөчирний дээд үзүүрт
навч нааж мод үүсгэнэ.

Өөрийн үнэлгээ:

Бүлэг сэдэв: Биет танил зүйлийг бүтээх, чимэглэх

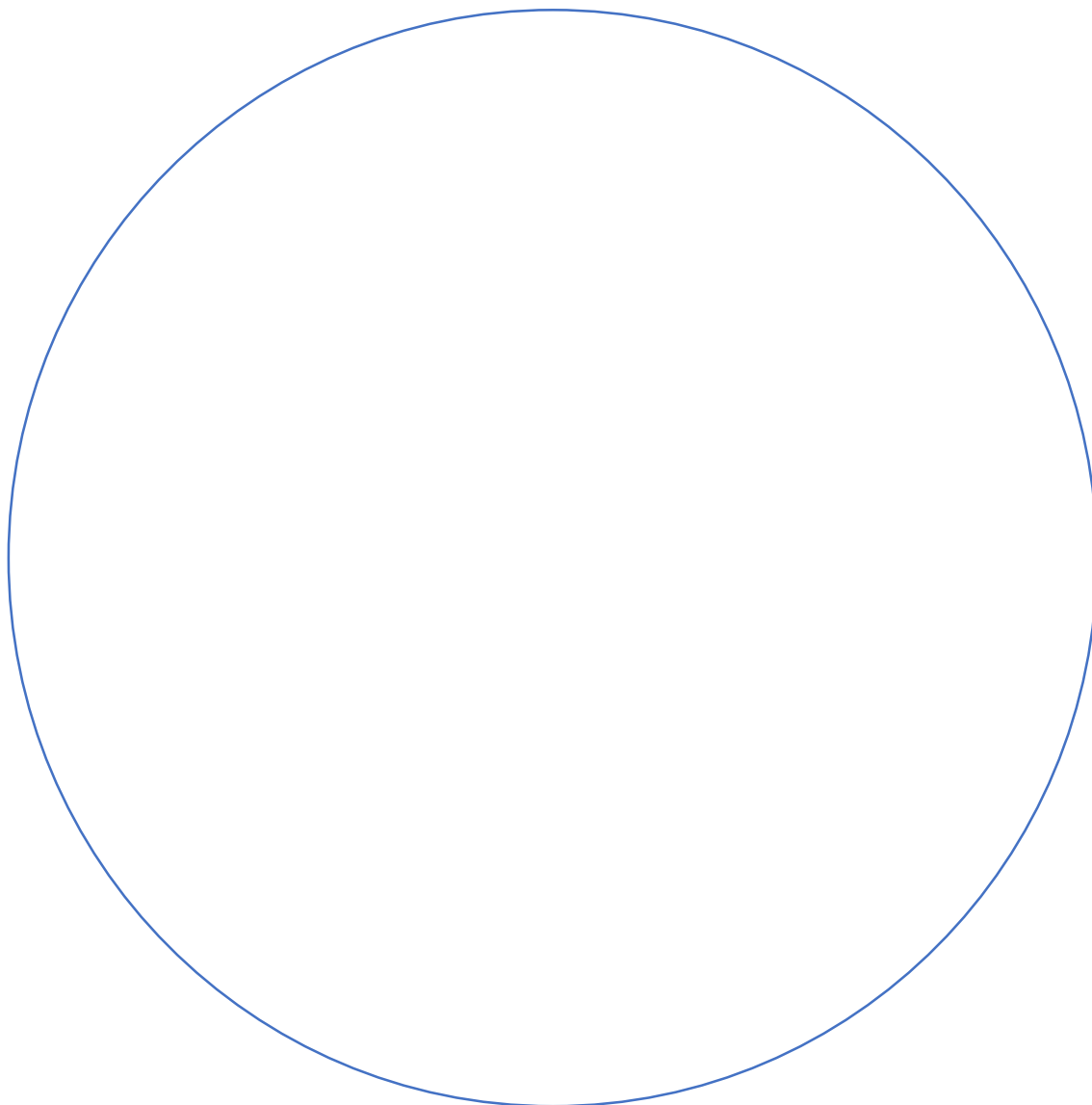

Сурагчийн нэр:

Эхэлсэн: он сар өдөр

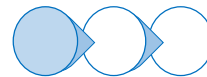
ШОРГООЛЖ БҮТЭЭХ – ХАВСРАЛТ ХУУДАС

Миний урласан шоргоолж

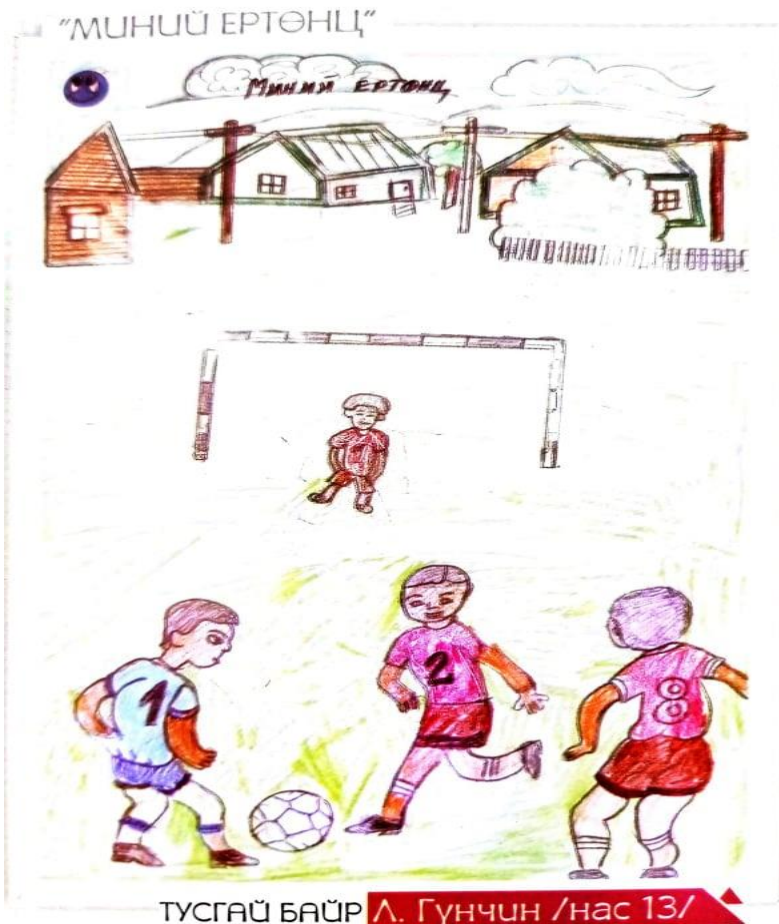
Дууссан:сарөдөр

Өөрийн үнэлгээ:

44

Энэ уран зурагт юу юуг дүрсэлснийг тоочин хэлээрэй.

45

Зурагны үйл явдлыг анхаартай ажиглаж, ярилцаарай.

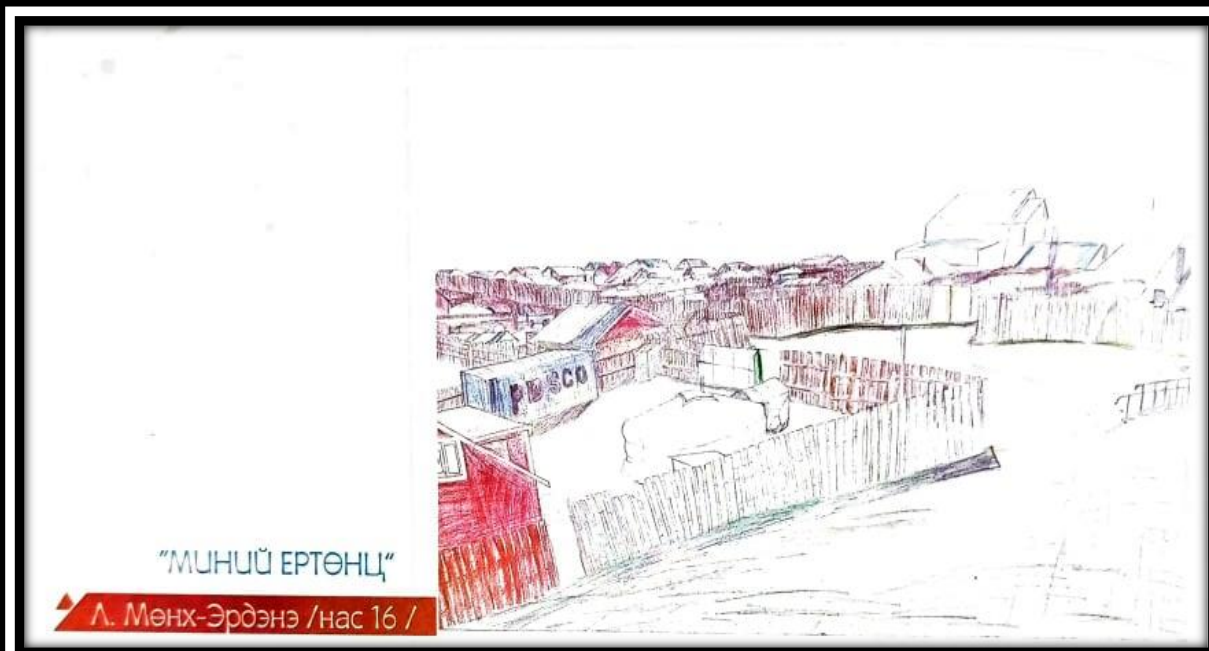
46

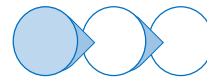
Зурагт юуны тухай өгүүлсэн байгааг дүрслэн хэлээрэй.

47

Зургийн утга санааг өөрийн үгээр илэрхийлэн тайлбарлаарай.

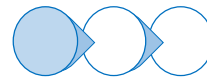
48

Зургийг ажиглаад

49

Өөрийнхөө төрсөн нутгийг зураарай.

50

Ардын зураач Г.Одонгийн 1954 онд зурсан “Ажлын дараа” уран зургийг уншицгаая.

51

Дараах асуултад хариулан бичээрэй.

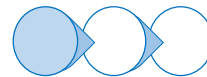
Ямар улирлыг харуулсан зураг вэ? Зөв гэж үзсэнээ сонгож, яагаад гэсэн асуултанд хариулахаар учрыг нь тайлбарлаарай. (өвөл, хавар, намар, зун)

Ямар ажил хийсний дараа хүмүүс цай уух зуураа ярилцаж сууцгаана вэ?

Хамгийн ахмад хүн нь зургийн аль хэсэгт байрласан байна вэ?

Зөв гэж үзсэнээ сонгоорой. (Зүүн гар талын ногоон дээлтэй хүн, цагаан цамцтай, хар хантаазтай, сахалтай хүн, энэ хүний дэргэд суугаа хүрэн дээлтэй, аяга барьсан хүн)

52

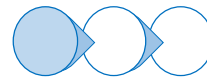
- Хар дээлтэй, шанаагаа тулан гэмшсэншинжтэй залуу дээр хүмүүсийн харц чиглэж, зургийн гол хэсэгт байрласан цагаан цамцтай, хар хантаазтай ахмад хүн ярьж бусад нь сонсож сууцгаана. Энэ юуны тухай яриа өрнөснийг өөрийн бодол төсөөллөөр тайлбарлаарай.

- Уран зургийн хавтгай дээр бүх дүрс нь тархмал байдлаар зурсан зургийг *задгай* зохиомжтой, өнцөглөсөн жишүү байдлаар зурсан зургийг *жишүү*, зургийн гол дүрийг томоор зургийн хавтгайн голд зүрсэлсэн зургийг нэгт төвт зохиомжоор зурсан уран зураг гэж нэрлэдэг. Тэгвэл “Ажлын дараа” уран зураг нь аль зохиомжоор зурсан зураг вэ?

53

“Хүмүүс хадландаа гарлаа” сэдэвт зураг зураарай.

54

Ардын зураач Н.Чүлтэмийн “Талын айл” уран зураг уншицгаая.

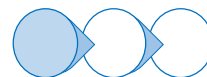
55

Машины зам, хот айл,гэх мэтээр уран зурагт юу юу дүрсэлснийг тоочин хэлээрэй.

Зарим уран зургийг “Нэг цэгийн алслалт”-аар зурсан байдаг.

Д.Цэдэн-Иш, Ц.Мөнхмандах. Дүрслэх урлаг. Сургалтын онол, арга зүй. УБ.,2017 он.Х130-ийн нэг цэгийн алслалтын хар зураг оруулах. Эсвэл цахилгааны шугам, машины зам зэрэг алслан харагддаг хар зураг оруулах. Нэг цэгийн алслалтаар зурсан зурагт хамгийн ойр дүрс нь том, хамгийн хол нь жижиг хэмжээтэй дүрсэлсэн байдаг. Тэгвэл “Талын айл” уран зургийн энэ хэсэгт хамгийн хол, ойр юуг дүрсэлсэн бэ?

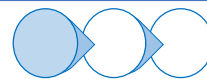

56 Машины зам холдох тутам нарийсан харагддаг билээ. Энэ нь алслалт юм. Үүнийг “Талын айл” уран зарагт доорх байдлаар дүрсэлснийг ажиглаарай.

57 Сэдэв сонгож алслалттай уран зураг зураарай.

58

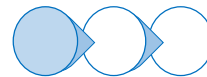
А.Сэнгэцохиогийн “Хар буур” уран зургийг уншицгаая.

59

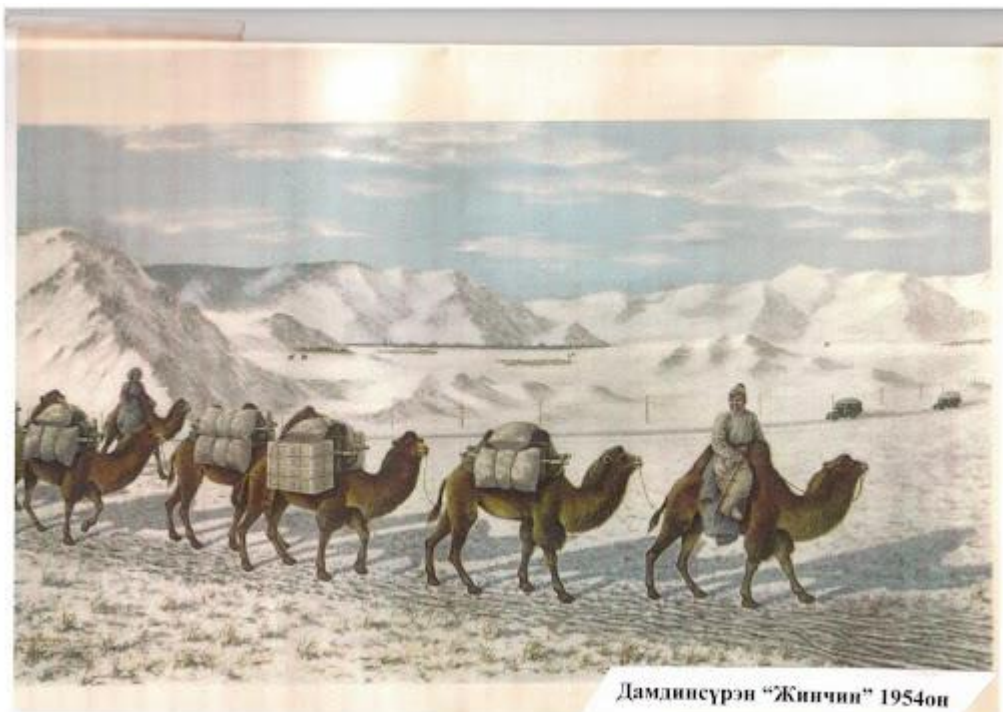
Уран зурагт ямар өвлийн улирлыг дүрсэлсэн байна. Өвлийн улирлыг дүрсэлснийг юугаар тайлбарлах вэ?

Нэг төвт зохиомжоор энэ уран зураг зурагдсан байна. Үүнийг юугаар тайлбарлах вэ?

60

Дамдинсүрэнгийн “Жинчин” зургийг уншицгаая.

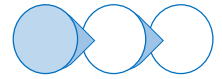

Дамдинсүрэн “Жинчин” 1954он

61

- Уран зурагт юу юуг дүрсэлснийг тоочин хэлээрэй.
- Уран зурагт ямар улирлыг дүрсэлсэн бэ? Яагаад гэсэн асуултанд хариулаарай.
- Энэ уран зурагт ямар өнгө зонхилсон бэ?
- Зургийн гол хэсэг нь тэмээн жингийн цуваа юм. Тэмээн жингийн цуваа нь зургийн талбайд яаж байрлуулсныг ажиглаад зөв хариултыг (задгай зохиомжоор зурсан зураг, жишүү зохиомжоор зурсан зураг, нэг төвт зохиомжоор зурсан зураг) сонгоорой. Сонгосон шалтгаанаа эргэцүүлэн бодоорой.

62

Хүүхдийн уран зураг уншицгаая.

63

- Зурагт юу юуг дүрсэлсэн байна вэ?
- Зургийн утга санааг өөрийн бодол төсөөллөөр тайлбарлаарай.
- Энэ зурагт ямар нэр өгөх вэ?
- Зурагт улаан, шар, ногоон өнгө зонхилсон байна. Яагаад энэ өнгийг сонгосныг өөрийн бодол төсөөллөөр тайлбарлаарай.

Дууссан: он сар өдөр.....цаг

Өөрийн үнэлгээ:

